

Plan for elevenes skolemiljø ved Berge barneskole

Vår 2018

Innhold

Vi ønsker å ha en konkret handlingsplan på Berge barneskole som sikrer at alle elever på skolen opplever at de har det trygt og godt på skolen. Planen er utarbeidet for å sikre at vi stadig jobber målrettet for å forebygge mobbing og for at vi på skolen stadig evaluerer vårt arbeid for å sikre at elevene har det bra på skolen.

Siden Lyngdal kommune har en felles plan for alle skolene i Lyngdal: «Plan for elevenes skolemiljø – Lyngdalsskolen», vil vår handlingsplan stadig referere til denne planen.

Skolen er med i satsingen: «Inkluderende barnehage – og skolemiljø, Samlingsbasert tilbud, pulje 1» i regi av Udir og har siden høsten 2017 vært med i et nettverk sammen med andre skoler i Lister for å videreutvikle vår kompetanse for å skape et inkluderende skolemiljø. Prosjektet ledes i vår region av Lister pedagogiske senter.

Vår handlingsplan ønsker å redegjøre for følgende punkter:
(bygger på et utkast fra Udir: «Sjekkliste for arbeid med skolemiljø»)

- 1. Hva er lovkravene og hva betyr de?**
- 2. Hva er våre mål for arbeidet med skolemiljøet?**
- 3. Når og hvordan kartlegger vi utfordringer og risikoer?**
- 4. Hvilke planer og tiltak har vi for å nå målene?**
- 5. Hvilke felles rutiner har vi for å følge opp at alle elever har det bra?**
- 6. På vår skole har hvem ansvar for hva?**
- 7. Hvordan sørger vi for at alle kjenner til kravene og rutinene?**
- 8. Hvordan og når evaluerer og vurderer vi egen praksis?**

Hva er lovkravene og hva betyr de?

Kapittel 9 A i opplæringsloven skal bidra til at elevene har det trygt og godt på skolen, slik at elevene trives og kan lære best mulig. Reglene gir eleven en individuell rett og inneholder en fremgangsmåte for hvordan skolen og fylkesmannen skal behandle sakene på best mulig måte. Grunnskoleopplæring er obligatorisk i Norge. Derfor er det viktig at alle elever har et trygt og godt skolemiljø. Skolemiljøet skal fremme helse, trivsel og læring for elevene. Eleven har en individuell rett til et trygt og godt psykososialt og fysisk skolemiljø. (Udir)

Denne handlingsplanen tar for seg det psykososiale miljøet, heretter kalt «skolemiljø». Det er elevens egen opplevelse av skolemiljøet som er avgjørende, og skolen skal sette inn hensiktsmessige tiltak helt til eleven igjen har det trygt og godt.

- Viser til «Plan for elevenes skolemiljø»:

Punkt 1. Formål

Punkt 2. Definisjoner

Hva er våre mål for arbeidet med skolemiljøet?

- Alle tilknyttet Berge Barneskole skal ha god kjennskap til nye §9A: Se punkt nedenfor «Hvordan sikrer vi at alle kjenner krav og rutiner».
- Berge Barneskole har skoleåret 2017/2018 valgt å fokusere på følgende spesifikke forbyggende tiltak:

Mål 1: Null mobbing.	Mål 2: Innføringsgruppa er inkludert i skolemiljøet.	Mål 3: Flere lekeapparat i skolegården.	Mål 4: Alle opplever turer i regi av skolen inkluderende. «Hva er inkluderende adferd på tur?»»	Mål 5: Å gi en inkluderende fellesskapsfølelse ved å samles for å synge. Inkluderende skolemiljø.
Tiltak: Minst to turer i året med fokus på frilek og sosialt samspill. Trivselsleder.	Tiltak Elevene i innføringsgruppa har friminutt sammen med sine trinn.	Tiltak: Få utegruppa i gang. Kjøpe inn flere store lekeapparat/tuftepar k/ballbinge/flere fotballer.	Tiltak: To samla turer i skoleåret på småskoletrinnet+ 2 turer pr.mnd i 1.-3.kl, 1 gang i måneden for 4.klasse	Tiltak: Sangsamlinger Ca 1 gang pr. måned.
Evaluering Elevsamtaler. Mobbeundersøkelse.	Evaluering: Elevsamtaler. Observasjon	Evaluering: Vi ser flere lekeapparater / fotballbaner i skolegården	Evaluering: Er turer i regi av skolen inkluderende?	Evaluering: Er sangsamlingene inkluderende?

- Skolen vil i august 2018 evaluere spesifikke forebyggende tiltak , og vil velge nye tiltak for skoleåret 2018/2019 eventuelt videreføre noen av målene.
- Vi vil på Berge barneskole ha et sterkt fokus på «**skjult mobbing**» og «**digital mobbing**». Målet vårt er at personalet på Berge barneskole skal få mer kompetanse på dette området slik at vi kan forebygge og avdekke disse formene for mobbing, og vite hvilke tiltak som bør settes inn.

For å avdekke og forebygge denne form for mobbing, må vi ha kunnskap om hva som kjennetegner disse formene for mobbing, vi må vite hva vi ser etter:

Skjult mobbing er vond, snikende og vanskelig å oppdage. Skjult mobbing er motsatsen til direkte mobbing. Direkte mobbing foregår i det åpne, og kan være både fysisk og verbal. Skjult mobbing starter ofte med baksnakking, ryktespredning og utestengning. Det å bli frosset ut, ikke få være med, være utsatt for nedsettende blikk og bli gitt små tegn på at man ikke har verdi, er mobbing som kan være fryktelig vanskelig å fange opp. Skjult mobbing kan virke udramatisk for utenforstående og derfor tror voksne gjerne at vanskene ligger hos offeret.

Den som blir utsatt for mobbingen er også ofte med på å holde på hemmeligheten. De vanligste årsakene til dette, er at ofrene er redde for å bli sett på som sladrehanker, og dermed forsterke mobbingen, eller at de ikke ønsker å bekymre foreldrene sine.

Mange har skamfølelser over å bli utsatt for mobbing, og vil ikke at andre skal vite. Frykten for å ikke bli trodd eller forstått, kan også ligge bak et ønske om å skjule. Vær også oppmerksom på: utfrysing, falske venner, ironi, latterliggjøring og digital mobbing.

Digital mobbing betyr at noen bruker internett, mobil eller e-post for å sende og spre ondsinnede meldinger, videoer eller bilder av person/situasjon. Digital mobbing har flere særtrekk. Slike særtrekk er blant annet bruk av hatgrupper, falske profiler, grove tekstmeldinger og seksualiserte innholdselementer.

Antallet tilskuere på sosiale medier kan bli enormt, og den som mobbes har ingen gjemmesteder og kan få en opplevelse av å ikke kunne slippe unna. Digital mobbing gjør det mulig for mobber å skjule sin identitet. Anonymitet kan bidra til at mobbingen og trakasseringen blir verre enn ellers. Posisjonen til den som mobber og den som mobbes kan skifte hurtig. Den som blir mobbet en dag, kan neste dag være den som utfører mobbingen.

Prosessene og rollene i digital mobbing kan derfor være utydelige og komplekse. En finner stor overlapping mellom det å være involvert i digital mobbing og i tradisjonell mobbing. De som utsettes for digital mobbing synes ofte det er flaut eller vanskelig å si ifra om dette til en voksen.

Når og hvordan kartlegger vi utfordringer og risikoer?

Det kan være vanskelig å oppdage mobbing, for eksempel utestenging, baksnakking og mobbing på nett.

Hvordan kan vi på Berge barneskole oppdage at elever ikke har det bra?

- Vi snakker sporadisk og jevnlig med elevene.
- De ansatte ser eller fanger opp noe i samtaler med andre elever
- Vi oppfordrer alltid foreldre til å ta kontakt dersom elevene forteller hjemme at noe har skjedd på skolen eller at eleven ikke har det trygt og godt på skolen. Vi oppfordrer foreldrene til å involvere skolen om de f.eks. oppdager at barnet deres sitter mye hjemme alene eller ikke blir invitert med av andre.
- Vi ser etter endringer i atferd hos elever, eller endringer i klasse- eller skolemiljøet.
- Vi følger med om noen elever blir stille og trekker seg tilbake i lek eller ikke deltar i lek og aktiviteter. (Noen elever trer tydelig fram og gir beskjed når ting blir vanskelige andre gjør ikke det). Vi legger merke til hvem som går alene, og sjekker dette ut. Vi observerer f.eks. om elever snur seg bort når den vi mener har blitt utsatt for mobbing kommer. Eller om de flytter jakke si for at den ikke skal henge ved siden av jakke til den som utsettes for mobbing
- Vi registrer endringer i klassen; mer bråk og uro i klassen, endringer sosialt og hvilke barn som leker sammen.
- Det er gjerne summen av små drypp av negative signaler som kan gjøre at vi opplever at noe skurrer.

Årlige spørreundersøkelser

- Trivselsundersøkelse: Det gjennomføres trivselsundersøkelse for 2-6.trinn oktober/november. Klassekontakter gjennomgår og snakker med de som har besvarelser som vekker bekymring. Det iverksettes tiltak der det oppleves som nødvendig. Sosiallærer gjennomgår alle, ser spesielt etter overordnede trekk ved skolemiljø og behov for tiltak på systemnivå. Foreløpig ikke-anonym undersøkelse.
- Elevundersøkelsen: 6. og 7. trinn gjennomfører nasjonal anonym elevundersøkelse. Resultatene her gjennomgås av ledelsen. Anonym undersøkelse
- Kommunal foreldreundersøkelse; spørsmål om trivsel: *Hvordan trives ditt barn med de voksne på skolen?*
- Skolen har valgt å abonnere på det digitale og ikke-anonyme verktøyet «Spekter», som Læringsmiljøsentret anbefaler. Spekter tas i bruk høsten 2018.

Skjema og spørsmål for å kartlegge det sosiale samspillet i klassen

- Hver klasse fyller ut et «**sosiogram**» for å kartlegge det sosiale samspillet i klassen. Dette gjøres gjennom «Spekter» (Skolen har tidligere brukt «Klassetrivsel.no»).Læreren får på denne måten kartlagt sosiale relasjoner og klassens sosiale miljø.
Andre verktøy som skolen vil undersøke:
«Innblikk»: Et sosial-analytisk verktøy for å avdekke og forebygge skjult mobbing av Tove Flack.
- Elevsamtaler: Lærerne har en fast elevsamtale i halvåret; i denne samtalen prøver lærerne å få kartlagt hvem som leker med hvem og hvem som eventuelt er eller kjenner seg utenfor.
- Helsesøster har samtale med alle elevene på 5. trinn. Hun spør blant annet elevene om hvordan de trives på skolen.
- Helsesøster og Sosiallærer har jevnlig samtaler med elever som man har opprettet 9A-plan på.

Observasjon og inspeksjon

- Skolen har gode rutiner for inspeksjon, og de som har inspeksjon skal aktivt observere og være tydelig tilstede for elevene. Inspeksjonsrutiner ble evaluert våren

2018 og er nå skriftliggjort og gjort kjent for alle som til daglig har inspeksjon. Se vedlegg 1: Vakrutiner

- Alle som har inspeksjon må undersøke og gripe inn om de mistenker krenkelser, og ha lav terskel for å informere kontaktlærere, sosiallærer og ledelse om hendelser og observasjoner fra friminutt

Elevråd - elevmedvirkning

- Møteplan settes opp av ansvarlig for elevrådet i begynnelsen av høstsemester og vårsemester. Dette sikrer møte ca. hver 4. uke.
- Hovedtema på møteplan er elevens skolemiljø: Vi gjennomgår blant annet risikovurdering fra elevenes ståsted – forslag til løsninger. Vi snakker om lokal mobbeundersøkelse og elevundersøkelsen. Vi har også oppe skjult mobbing, digital mobbing og inkludering.
- Det er mulighet for å kalle inn til ekstra møte for å få innspill på konkrete saker. F.eks. regler for Apekatthaugen.

FAU, SMU og SU

- Skolen har faste møter med Fau, Smu og Su, og skolemiljøet er alltid tema på disse møtene. Skolen ønsker sammen med foresatte, elever og kommunens politiske representanter å jobbe målrettet mot et godt og inkluderende skolemiljø. Innspill fra representanter i de ulike rådsorganene er svært viktige for skolen.
- Våren 2018 var representanter for SMU sammen med rektor samlet for å gjennomgå resultatene etter årets Elevundersøkelse. Tanker fra SMU vil tas opp på neste FAU og gode innspill fra foresatte kan spilles inn for ledelsen og personalet.

Hvilke planer og tiltak har vi for å nå målene?

«Plan for elevenes skolemiljø», felles kommunal plan er utgangspunkt:

Punkt 3. Forebyggende og holdningsskapende arbeid

Punkt 4. Aktivitetsplikten

Se også tidligere: Hvordan kan vi på Berge barneskole oppdage at elever ikke har det bra?

Melding til rektor ved krenkende adferd

- Alle ansatte bruker skjema: «Melding til rektor ved krenkende adferd». Skjemaet brukes for å varsle rektor om krenkende adferd eller mistanke om krenkende adferd.
- Rektor melder i kommunens styringsredskap hver måned inn antall skjema ved krenkende adferd. Reflekteres over på «Rektormøte»

§9A-plan for tiltak vedr. aktivitetsplikten inneholder følgende:

- Hvilke utfordringer skal løses?
- Hvilke tiltak planlegger skolen?
- Hva mener elev og elevens foreldre om planlagte tiltak?
- Når skal tiltakene gjennomføres?
- Hvem er ansvarlig for gjennomføring av tiltakene?
- Når og hvordan skal tiltakene evalueres?
- Hva mener foreldre og elev om planlagte tiltak?

Tiltak dokumenteres skriftlig.

Håndtering av §9A- plan:

- Ved bekymring rundt plaging/krenkelser av elev opprettes 9 A plan i eget skjema jmf. Opplæringsloven § 9A. Rektor informeres. Se «Plan for elevenes skolemiljø»

- Undersøkelser blir gjort. Sosiallærer sammen med ledelsen og eller kontaktlærere prøver å få et helhetsbilde av situasjonen og vurderer om det trengs tiltak på systemnivå eller individnivå. Pedagogisk team rådfører seg også med PPT om nødvendig.
- Det opprettes en plan på enkeltelev, gjerne da på den som opplever å bli plaget og den som utfører handlingene.
- Sosiallærer utarbeider planen i samarbeid med kontaktlærer. Planen kan også drøftes i fast mandagsmøte ang. skolemiljø med rektor, inspektør, spes. Ped. Koordinator og sosiallærer.
- Kontaktlærer gjennomgår plan muntlig med foreldre, ønsker de å ha den signert hjem får de det.
- Planen følges opp av ansvarlige oppgitt i planen.
- Evalueres etter oppgitt periode- avsluttes eller videreføres med nye tiltak.
- Planen skal ikke avsluttes før eleven igjen har det trygt og godt på skolen. Dette sikres ved å samtale med eleven og foresatte til eleven, samt observasjon.

Sosial kompetanse

- Skolen tar våren 2018 i bruk «**Sosial kompetanseplan på Berge barneskole**» som forebyggende arbeid. Skolen ønsker med dette å arbeide for å styrke elevenes sosiale kompetanse. Emner: Empati, respekt, ansvar, selvtillit, humor og glede
Skolen vil i all sosialt forebyggende arbeid ha et sterkt fokus på det motsatte av mobbing slik som blant annet «gledning», hjelpsomhet, vennskap og inkludering.
- Berge barneskole jobber kontinuerlig for at det skal utføres god klasseledelse i alle klasser. Alle ansatte legger vekt på å skape gode relasjoner til den enkelte elev og skape et godt klassemiljø hvor elevene har gode relasjoner til hverandre.

«Alle elever, uansett hvor stor elevgruppen måtte være, har en relasjon til læreren sin. Den profesjonelle lærer har da en etisk plikt til å sørge for at den relasjonen er så god som mulig» (Jesper Juul 2003-udir)

Tiltak for å forebygge digital mobbing

- Skolen har nettvett-regler som gjennomgås på alle foreldremøter fra 1.-7.trinn på høsten
- Skolen har brukeravtaler/Ikt-kontrakt mellom skolen og elevene/foresatte og kontrakten skal signeres
- Foresatte får utdelt Nettvett-regler ved skolestart om høsten
- Viktig at nettvett er et gjennomgående tema ved all bruk av data på skolen. Det fokuseres på mobiltelefon, chatting, web-kamera, mobbing, nettsamfunn, overgrep, kildekritikk, for å nevne noe.
- Nettvett-regler blir gjennomgått for alle elever på alle trinn på høsten.
- Nyttige nettsider om emnet «nettvett» blir lagt ut som lenker på hjemmesida.
- Det sendes mobilmeldinger til alle foresatte dersom skolens ledelse får informasjon om «apper» som foresatte må være oppmerksomme på.

Eksempler på nettvettsregler fra Reddbarna:

<https://www.reddbarna.no/vaart-arbeid/barn-i-norge/nettvett/materiell-og-aktiviteter/aktiviteter/nettvettregler>

Andre informative nettsted:

www.barnevakten.no

www.dubestemmer.no

**«De fleste som blir mobbet på nettet,
blir også mobbet på tradisjonelt vis» (Udir)**

Hvilke felles rutiner har vi for å følge opp at alle elever har det bra?

Vi tar utgangspunkt i «Plan for elevenes skolemiljø»

Punkt 4 Aktivitetsplikten: Rutiner/oppfølging i Lyngdalsskolen ved mistanke

- Utviklingssamtalen skal alltid inneholde spørsmål om hvordan eleven trives på skolen og eleven skal alltid få spørsmål om han /hun har opplevd krenking og eller mobbing.
- Inspeksjonsrutiner og observasjon i timene, i friminuttene og på tur.
Videre arbeid: Hvordan observerer vi?/ Hvordan kan vi bli flinkere til å observere?
- Undersøkelser: se hvordan vi kartlegger utfordringer og risikoer
- §9A-planer: tiltak, oppfølging og evaluering; se planer og tiltak
- Hver mandag kl.10.15-11.00 er det avsatt tid til møte med tema skolemiljø. Her deltar Rektor, Inspektør, Spes. Ped. koordinator og Sosiallærer. Fokus er hva som «rører seg» i skolemiljøet, samt følge opp evalueringer og planer som er iverksatt.
- Utordringer tas også opp i pedagogisk team med PPT dersom det er ønskelig å få innspill fra PPT. Lærer melder sak inn til spes.ped. koordinator som bringer saken inn i ped.team. Lærer beskriver utfordring og hvilke tiltak som allerede er prøvd ut. Utfordringen kan dreie seg om enkeltelever, elevgrupper og hele klassemiljøer (systemsaker)
- Informasjon til foreldre på foreldremøter: Oppfordring om å fortelle skolen dersom elever ikke har det bra.

Kompetanseheving:

- Jevnlig informasjon og kompetanseheving om aktivitetsplikten, forebyggende arbeid, bevisstgjøring og refleksjon
- Rektor, sosiallærer og begge teamlederne er med i et nettverk i Lister for å øke sin kompetanse for å skape et inkluderende skolemiljø. Kompetansen blir viderefordret på onsdagstid (skolens planleggingstid) ca. 5 ganger pr. halvår. I nettverket utveksles tips og ideer om forebyggende arbeid, samt tips for hvordan dette temaet kan jobbes med i personalet.

- Tid til refleksjon og kompetanseheving på onsdagstid, jevnlig gjennom hele året. Skolens mål er at personalet skal oppleve at dette temaet jevnt og trutt blir tatt opp i skolens utviklingsarbeid.

På vår skole har hvem ansvar for hva?

- Alle ansatte har ansvar for å gripe inn og stoppe krenkende adferd eller mobbing blant elevene på Berge barneskole.
- Alle ansatte har ansvar for å varsle Rektor dersom de oppdager eller mistenker at elever blir utsatt for krenkende handlinger
- Lærerne, Sosiallærer, Inspektør og Rektor undersøker det som er varslet
- Hver mandag kl.10.15-11.00 er det avsatt tid til møte med tema skolemiljø. Her deltar Rektor, Inspektør, Spes. Ped. koordinator og Sosiallærer. Fokus er hva som «rører seg» i skolemiljøet, samt følge opp evalueringer og planer som er iverksatt.
- Sosiallærer utarbeider 9A- planer i samråd med kontaktlærere. Foresatte, og Rektor informeres alltid. Ved tidlig forebygging informeres foresatte på telefon og samtykker muntlig til tiltak. Foresatte gis mulighet til å få tilsendt 9A-plan/tiltaksplan skriftlig. Avhengig av sakens omfang innkalles foresatte til møte på skolen.

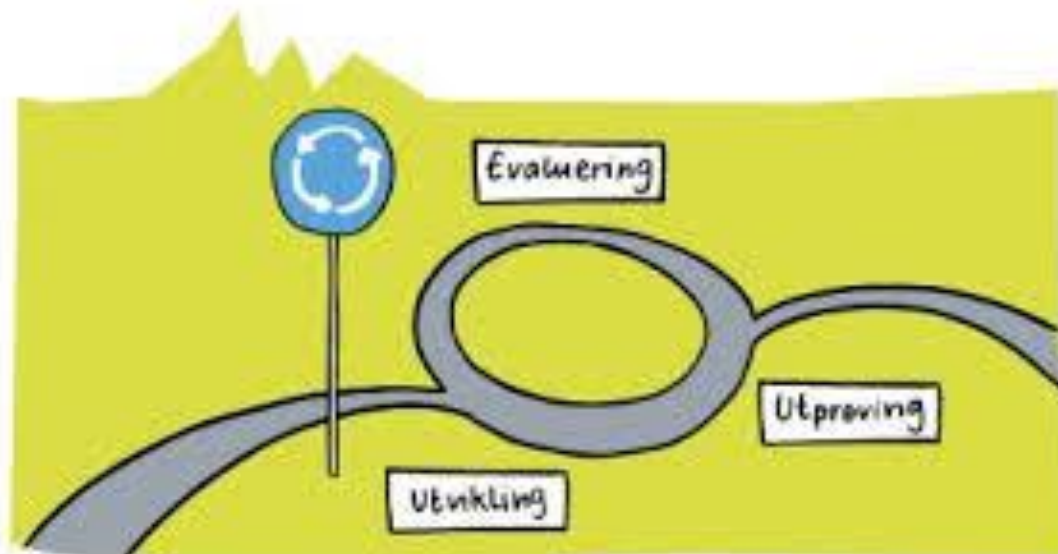
Hvordan sørger vi for at alle kjenner til kravene og rutineene?

- Gjennomgang av nye §9A på de første planleggingsdagene, med spesielt fokus på hva som er nytt, aktivitetsplikten, sårbare grupper – Rektor og sosiallærer
- Informasjon om nye 9A gitt av rektor på: foreldremøter for 1.-4 og 5.-7.kl.+(på innføringsgruppen med tolk), personalmøte for renholdere og vaktmester.
- Tett dialog med busselskapet. F.eks. Møte med busselskapet høst 2017 for å informere om §9A , dialog gjennom året.
- Skriv med informasjon om nye §9A sendt hjem som ranselpost. (skriv fra Udir)
- Informasjon om nye §9A til vikarer fra vikaransvarlig
- Onsdagstid med kurs f.eks. Informasjonskurs fra Fylkesmannen på nye §9A høst 2017
- Repetisjon fra Rektor på §9A gjennom året på fellesmøter.
- Redigert «Plan for skolemiljø», høst 2017– gjelder alle grunnskolene i Lyngdal.
- Informasjon om §9A på FAU, SMU og SU

- Informasjon om §9A på hjemmesida til skolen. Mobbeknapp.
- To ganger årlig, i august og i januar: Rektor ber om tilbakemelding på mail når informasjon er gitt til alle elever. F.eks: Lærerne holder en time i august 2017 spesielt om ny §9A og aktivitetsplikten og i januar 2018 holder de en time om «skjult mobbing». Tilbakemelding fra alle trinn dokumenters i rektors perm.
- Personalet signerer at de har lest revidert «Plan for elevenes skolemiljø- Lyngdalsskolen » og «Plan for elevenes skolemiljø ved Berge barneskole». Skal gjennomføres høst 2018.

Hvordan og når evaluerer og vurderer vi egen praksis?

- Alle 9A planer evalueres etter fastsatte frister angitt i den enkelte plan. Dette gjøres av ansvarlig oppnevnt i plan og sosiallærer, etter kriterier angitt når planen utarbeides. Dette arbeidet gjøres kontinuerlig gjennom hele året.
- Handlingsplan og «Plan for elevenes skolemiljø» evalueres hvert år i juni.

Ingrid Alden

Rektor ved Berge barneskole

revidert juni 2018

Vedlegg 1:

Vakrutiner i friminuttene

Berge barneskole

Opplæringsloven § 9A-3. Det psykososiale miljøet: «Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør.»

Godt tilsyn til elevene i friminutter er et viktig mobbeforebyggende tiltak.

Mesteparten av mobbingen foregår på områder hvor voksne ikke er til stede. De voksne må derfor prioritere vakt og legge vekt på å ha en god kvalitet på vakten.

Elevene trekker med seg hendelser fra friminutt inn til timene. Et trygt og godt friminutt er således en sentral del av et godt læringsmiljø.

Alle skolens elever er alle voksnes ansvar! Alle voksne som har vakt har det samme ansvaret og den samme myndigheten til å gripe inn i situasjoner. Hovedregelen bør være å gripe inn heller for ofte enn for sjeldent.

For elever med spesielle utfordringer må vi også tilrettelegge friminuttene slik at de oppleves trygge og gode. Når det er satt inn ekstra vakt knyttet til elever med spesielle behov, kan disse voksne iverksette lek og aktivitet som inkluderer eleven og bidrar til en positiv erfaring hos alle elevene, både denne og de andre elevene. Dersom eleven har en individuell opplæringsplan (IOP) med mål

knyttet til sosiale ferdigheter, er det viktig at de som er vakt setter seg inn i disse målene, for å kunne gi støtte i situasjoner som fremmer de målene som er satt.

Skolegården er delt inn i områder, se eget kart. 5'ervakta er vikar dersom en annen vakt er borte uten at det er vikar. Dersom alle er på plass, har 5'ervakta hovedansvar for å sjekke ganger og toaletter. Ingen elever skal oppholde seg i gangene eller på toalettene.

Når du går ut til vakt skanner du ditt område og legger merke til hvor de utsatte elevene er. Når vi skanner bruker vi både blikk og hørsel. Når vi observerer lyder som ikke hører hjemme eller bevegelser som ikke er lek, går vi nærmere og sjekker hva det er. Vi bryter vi inn i leken og spør.

Bevegelse gir inntrykk av at den voksne er «over alt». Voksnes nærvær demper uakseptabel oppførsel.

Vi bruker refleksvest for å være synlig.

Bruk vakttiden til relasjonsbygging og bli kjent med elever du ikke kjenner. Gi anerkjennende blikk for godt samspill, ta kontakt med elever som er alene.

Lær deg elevenes regler for spill. Du forstår bedre hva som skjer, du kan etterspørre reglene og du kan rettlede når det er uenighet.

Ser du en situasjon som virker som en potensiell plage/mobbesituasjon skal du ta kontakt. Elever vil ofte si at de bare tuller, men det er din jobb å sjekke ut. Du kan stoppe leken med å si at dette er en voldsom lek som vi ikke har på denne skolen. Om du griper inn med en positiv holdning og forklarer hvorfor du stopper atferden vil du ofte møte forståelse. Det er bedre å gripe inn for mange ganger enn for sjeldent!

Elever som oppfører seg uakseptabelt får en beskjed om hva de skal gjøre, og de får et valg: «Følg beskjeden eller (konsekvens varsles.» Konsekvensen som varsles må være i proporsjon til oppførselen. Bruk konsekvenser med lavest mulig inngrep først. Brudd på skolens ordensreglement følges opp av varslede konsekvenser.

Vår oppgave som voksen er alltid å sørge for tryggheten til barna, og gi de som ikke følger reglene en mulighet til å lykkes neste gang. Når de lykkes, må vi være raske til å gi oppmuntrende tilbakemelding.

Gi ros til elever som samarbeider godt, leker fint sammen, inkluderer mange, følger regler m.m. Dette er en mulighet til å gi lekeveiledning til elevene.

Når elevene skal inn og ut til friminuttene er det en overgang hvor det kan oppstå negative situasjoner med knuffing og slenging av kommentarer. Vær særlig oppmerksom på disse overgangssituasjonene.

I hektiske skolehverdager kan det hende at de voksne glemmer sin vakt. Det er et felles ansvar å minne hverandre på vekten dersom noen uteblir.

